

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **Z. K.**, zast. Mgr. Alenou Kružíkovou, advokátkou, se sídlem Brno, Příkop 2a, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 2. 2005, č. j. 36 Az 893/2003 – 54,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupkyni stěžovatelky Mgr. Aleně Kružíkové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč a bude jí vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 10. 2003, č. j. OAM-4004/VL-16-ZA04-2002, žalobkyni nebyl udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a dále na žalobkyni nebyla vztažena překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že žalobkyně opustila svou vlast společně s manželem, ona sama žádné potíže v Arménii neměla. Manžel měl potíže, které se týkaly nástupu základní vojenské služby. Správní orgán uvedl, že pokud jde o potíže manžela, zabýval se jimi samostatně ve správním řízení vedeném pod E. č. X. Ani v jeho případě nedošel k závěru, že by manžel stěžovatelky byl pronásledován ve své vlasti

z nějakého důvodu pro udělení azylu taxativně uvedeného v § 12 zákona o azylu. Správní orgán shledal, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a), b) zákona o azylu, konstatoval, že žalobkyně nesplňuje zákonné předpoklady pro udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu, a po posouzení osobní situace žalobkyně a poměrů v zemi jejího původu neudělil žalobkyni ani humanitární azyl ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu. Žalovaný neshledal ani existenci skutečností zakládajících překážky vycestování.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž namítala porušení ustanovení § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalobkyně konstatovala, že splňuje podmínky pro udělení azylu stanovené v ustanovení § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro vztahení překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Žalobkyně odkázala na správní spis a navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

V doplnění žaloby ze dne 4. 12. 2003 žalobkyně uvedla, že v Arménii neměla problémy a v České republice se nachází z potřeb svého manžela, neboť se domnívá, že jej musí následovat. Konstatovala, že její manžel má velmi vážné důvody k pobytu v České republice. Sama byla svědkem toho, jak pracovníci vojenské správy po jejím manželovi požadovali úplatky, přestože dvakrát onemocněl tuberkulózou, což v demokratických státech podle názoru žalobkyně vede k osvobození od vojenské služby. Žalobkyně s manželem opustila Arménii, neboť se obávali, že je pracovníci vojenské správy opět začnou obtěžovat. Tato domněnka se ukázala pravdivou, pracovníci vojenské správy vyhrožovali též rodičům manžela žalobkyně. Žalobkyně uzavřela s tím, že si přeje v České republice studovat, žít a najít si novou vlast.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 24. 2. 2005, č. j. 36 Az 893/2003 – 54, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že námitky žalobkyně týkající se porušení správního řádu jsou nedůvodné a žalovaný správně vyvodil, že u žalobkyně není dáno pronásledování ani obava z pronásledování z důvodu národnosti, rasy, víry, politické angažovanosti, příslušnosti k určité sociální skupině. K obecné námitce proti neudělení humanitárního azylu krajský soud uvedl, že žalobkyně netvrdila žádné důvody zvláštního zřetele hodné a posouzení důvodů je otázkou správního uvážení, které nepodléhá soudnímu přezkumu. Krajský soud dále konstatoval, že není dána překážka vycestování, když žalobkyně netvrdila, že by hrozila některá z okolností uvedených v ustanovení § 91 zákona o azylu a arménské orgány své občany nepostihují za podání žádosti o udělení azylu v zahraničí. Z těchto důvodů krajský soud žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen stěžovatelka) včas kasační stížnost z důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. Namítala, že žalovaný nevyšel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci. Konstatovala povinnost žalovaného shromáždit poznatky o zemi původu, vývoji politické situace, postojích státní moci k azylově relevantním otázkám a posoudit, zda tvrzení o pronásledování žadatele o azyl jsou v rámci souladu se situací v zemi původu či přímo doložená. S touto povinností se však správní orgán nevypořádal, když v rozhodnutí cituje informace, které nemají relevantní vztah k důvodům uváděným stěžovatelkou. Zjištěné informace proto stěžovatelka

považuje za nedostatečné a postup správního orgánu za nesprávný, když není přijatelné, aby důkazní břemeno shromažďování informací o situaci v zemi původu bylo přeneseno na žadatele o azyl. Stěžovatelka ze země původu odešla kvůli potížím svého manžela spojeným s odmítáním nástupu základní vojenské služby z důvodu závažného onemocnění a nelidských podmínek v arménské armádě, které mohly výrazně ohrozit jeho zdraví i život. Manžel stěžovatelky měl proto potíže s vojenskou správou, bylo mu vyhrožováno, hrozil mu nezákonný odvod a tento stav měl velmi negativní dopad i na osobu stěžovatelky. Žili v neustálém strachu a jejich obavy se ukázaly oprávněnými, neboť členové odvodní komise po jejich odjezdu obtěžovali rodiče manžela stěžovatelky. Správnímu orgánu dále vytýkala, že nezkoumal, jaký postih hrozil jejímu manželovi v případě návratu do země původu a jaký by to mělo dopad na osobu stěžovatelky. Dále namítala nedostatečnost odůvodnění výroku o nevztažení překážky vycestování, konstatovala, že důvody pro vztažení překážky vycestování nejsou identické s důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, proto je nutné výrok odůvodnit samostatně. Krajský soud měl podle názoru stěžovatelky napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit z výše uvedených důvodů. Stěžovatelka požádala o ustanovení právního zástupce z řad advokátů, a navrhla, aby byl napadený rozsudek krajského soudu zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal na správní spis, zejména na podání a výpovědi stěžovatelky. Zdůraznil, že v průběhu řízení nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by se dala podřadit taxativně vymezeným důvodům pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, když stěžovatelka požádala o udělení azylu spolu se svým manželem, za důvod své žádosti označila problémy svého manžela a sama žádnou obavu neuvedla. Důvody manžela stěžovatelky nemají nic společného s azylově relevantními důvody. Správní orgán v kasační stížnosti neshledal žádnou konkrétní skutečnost, která by zpochybnila jeho závěry. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Na základě její žádosti ustanovil Krajský soud v Brně usnesením ze dne 22. 4. 2005, č. j. 36 Az 893/2003 – 72, stěžovatelce zástupkyni pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Alenu Kružíkovou, advokátku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Brně neshledal.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu E. č. X ze dne 23. 8. 2002 uvedla, že důvodem její žádosti o udělení azylu je skutečnost, že následovala manžela, osobně žádné potíže neměla a v případě návratu do vlasti se ničeho neobává. Stěžovatelka, ani nikdo z její rodiny, nebyl členem žádné politické strany, ani jiné organizace. Při pohovoru k žádosti o udělení azylu stěžovatelka uvedla, že k odchodu z vlasti se rozhodla proto, aby byli s manželem spolu. Nemá představu o tom, co by ji čekalo v případě návratu. V Arménii stěžovatelka neměla žádné potíže v osobním životě, ani žádné potíže s orgány státní správy.

Z takto zjištěného skutkového stavu, tj. především z informací poskytnutých přímo stěžovatelkou, vycházel jak správní orgán, tak i krajský soud. Oba shodně dospěly k tomu, že v případě stěžovatelky nejsou dány a stěžovatelka ani netvrdila žádné skutečnosti, které by zakládaly existenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu.

Podle ustanovení § 91 odst. 1 zákona o azylu povinnost ukončit pobyt neplatí, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti.

Sama stěžovatelka uvedla, že v Arménii žádné potíže neměla a v případě návratu do Arménie se ničeho neobává, čímž jednoznačně determinovala rozsah a podrobnost zkoumání existence překážek vycestování. Je totiž naprosto zřejmé, že stěžovatelce v Arménii nehrozí ztráta života, zdraví nebo svobody z důvodů uvedených v ustanovení § 91 zákona o azylu. Vycestování stěžovatelky rovněž není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Nejvyšší správní soud tak dospěl ke shodnému závěru jako žalovaný a krajský soud, že v případě stěžovatelky nejsou dány překážky vycestování.

K námitce stěžovatelky, že žalovaný nevyšel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že v azylových věcech se vždy za klíčové skutečnosti považují tvrzení žadatelů o azyl, která zásadním způsobem ovlivňují potřebu získání informací o zemi původu a požadovanou podrobnost a zaměření těchto informací. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka osobně neměla v Arménii žádné potíže se soukromými osobami, ani se státními orgány, považuje Nejvyšší správní soud za dostačující, pokud žalovaný vyšel z obecné zprávy o situaci v zemi původu a nezjišťoval podrobnější či specificky orientované informace. Takový postup by byl namísto pouze v případě, že by stěžovatelka ve vztahu ke své osobě popsala nějaké potíže v zemi původu. Otázky týkající se vojenské služby a manžela stěžovatelky nejsou pro azylové řízení stěžovatelky relevantní, proto žalovaný nebyl povinen zkoumat a zdůvodňovat ani případný postih manžela

stěžovatelky za nenastoupení základní vojenské služby v zemi původu. Uvedená námitka proto není důvodná.

Stěžovatelka dále namítala povinnost žalovaného shromáždit poznatky o zemi původu, vývoji politické situace, postojích státní moci k azylově relevantním otázkám a posoudit, zda tvrzení o pronásledování žadatele o azyl jsou v rámci souladu se situací v zemi původu či přímo doložená, a současně namítala, že informace o zemi původu citované žalovaným nemají relevantní vztah k důvodům uváděným stěžovatelkou.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu jestliže cizinec v řízení o udělení azylu vůbec netvrdil, že je pronásledován či diskriminován ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, není posouzení politické situace a stavu dodržování lidských práv ve státě, jehož občanství cizinec má, nezbytné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 6/2003 – 38, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 42/2003).

S ohledem na citovanou judikaturu postupoval žalovaný v souladu s požadavky zákona, neboť stěžovatelka vůbec netvrdila, že byla nebo mohla být pronásledována. Z informací o situaci v zemi původu žalovaný vybral ty skutečnosti, které považoval za významné pro daný případ. Nelze ovšem přisvědčit stěžovateli, že se měl správní orgán zabývat situací v arménské armádě, neboť tato situace se stěžovatelky nikterak osobně nedotýká.

Ani námitka rámcového porovnání tvrzení stěžovatelky se situací v zemi původu není důvodná, protože stěžovatelka žádná relevantní tvrzení neuvedla, a žalovaný proto neměl co porovnávat.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by důkazní břemeno shromažďování informací o situaci v zemi původu bylo přeneseno na stěžovatelku. Na stěžovatelce ve správním řízení leželo pouze břemeno tvrzení, které však stěžovatelka neunesla, když netvrdila žádné azylově relevantní skutečnosti. Za dané situace pozbývá smyslu jakékoli shromažďování důkazů. Podle názoru Nejvyššího správního soudu si žalovaný opatřil dostatečné informace o zemi původu stěžovatelky a vyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci.

K námitce nedostatečného odůvodnění výroku o nevztažení překážky vycestování, Nejvyšší správní soud podotýká, že stěžovatelka neunesla břemeno tvrzení ani v této otázce, proto obecné odůvodnění výroku správního rozhodnutí o nevztažení překážek vycestování považuje Nejvyšší správní soud za přiměřené.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci uvádí, že již projednával věc týkající se manžela stěžovatelky a rozsudkem ze dne 16. 3. 2006, č. j. 4 Azs 210/2005 – 110, zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 1. 2005, č. j. 36 Az 892/2003 – 79 a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Rozsudkem Krajského soudu v Brně byla zamítnuta žaloba žalobce (manžela stěžovatelky) a dále bylo rozhodnuto o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Z této skutečnosti však nelze pro stěžovatelku ničeho vytěžit, neboť důvody, které podle názoru Nejvyššího správního soudu svědčily manželu stěžovatelky, nemohou svědčit stěžovateli samotné. Navíc Nejvyšší správní soud v odůvodnění rozsudku 4 Azs 210/2005 – 110, zpochybnil pouze postup správního orgánu a soudu ve vztahu k výroku o překážkách vycestování podle § 28 a 91 zákona o azylu, nikoliv ve vztahu k výroky o neudělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. uvedené v kasační stížnosti nebyly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatelka podala současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a ustanovení § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady jemu vzniklé ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatelka s podanou kasační stížností úspěch neměla.

Odměna zástupkyni stěžovatelky Mgr. Aleně Kružíkové, advokátce, se sídlem v Brně, Příkop 2a, byla stanovena za jeden úkon právní služby po 1000 Kč [příprava a převzetí zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f) téže vyhlášky] a tomu odpovídající náhrada hotových výdajů v celkové výši 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Celkem zástupkyni náleží 1075 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu